

Mottagare
Regionstyrelsen

Ny filmstrategi på Gotland

Förslag till beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Filmen på Gotland har en väl representerad infrastruktur och bygger på ett rikt filmarv och långsiktiga satsningar som kräver samverkan mellan filmens olika aktörer. Sedan 2018 finns en filmstrategi på Gotland som initialt tänkt avslutas 2023, men som förlängts till och med 2025. Under 2025 har arbetet med att följa upp strategin påbörjats för att kunna ta fram underlag till en ny. Arbetet har gjorts med huvudaktörerna inom den nuvarande strategin; Film på Gotland, Gotlands filmfond, Gotlands folkhögskola, Kulturskolan på Gotland, Wisbygymnasiet, Guteskolan och Bergmancenter på Fårö. Sammanhållande är Film på Gotland som också samlar andra aktörer i olika nätverk och säkerställer att exempelvis visningsaktörer, filmare och lokal filmbransch också blir delaktiga.

Under våren har uppföljning och dialoger skett med den nuvarande strategins huvudaktörer. Enkäter har skickats ut till ett urval av områdets övriga aktörer. Under hösten fortsätter arbetet och en remissversion av ny strategi kommer att presenteras för regionstyrelsen i november, vartefter dialoger fortsätter för att fånga upp fler synpunkter och inspel. Ett förslag till ny strategi föreslås läggas fram i regionfullmäktige i mars 2026 och gälla till 2032.

Ärendebeskrivning

Filmstrategi 2018–2025 togs fram för att samla och stärka filmen på Gotland. Syftet var att med strategin *definiera en gemensam väg för att utveckla Gotlands filmposition så att Gotlands utveckling stärks utifrån fundamenten bo/leva, verka och besöka*. Strategin skulle fungera som en gemensam riktning för att tillsammans möta de utmaningar som fanns. Med Filmstrategi 2018–2025 som verktyg har filmens aktörer kunnat flytta fram sina positioner.

Under strategiperioden har dock både filmen och omvärlden förändrats kraftigt. Behovet av en gemensam strategi kvarstår, även om utmaningarna ser annorlunda ut. I arbetet med framtagandet av en ny strategi för 2026–2032 behöver därför dessa nya behov synliggöras, förändrade kompetensbehov uppmärksammas, samverkansavtal förnyas och nya aktörer involveras. Mål-

och fokusområden behöver ses över i linje med områdets behov och utmaningar samt i relation till både nationella och regionala måldokument.

Utmaningar och behov

Flera stora skiften har påverkat filmens inriktning under strategiperioden. Pandemi och förändrade tittarvanor med sviktande biopublik och uppsving för streamingtjänsterna har lett till att filmens ekosystem – allt från konsumtionsmönster och produktionsmetoder till hållbarhet, kompetensbehov och arbetstillfällen, förändras. Likaså är den nationella filmpolitiken under omarbetning. Förslagen till förändring är tydliga i regeringens utredning Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24), där en ökad finansiering av svensk filmproduktion och ett stärkt filmarv är prioriterade frågor. Den globala miljökrisen, artificiell intelligens på frammarsch och det kraftigt skiftande säkerhetsläget har också medfört ökade krav på hållbar omställning, höjd beredskap och tillgång till kompetensutveckling för att kunna skapa och avläsa digitala innehåll.

Genom kontinuerlig omvärldsbevakning och de dialoger som genomförts med områdets aktörer i strategiprocessen har flera potentiella utmaningar blivit synliga som mycket väl kan komma att bli en del av en ny strategis framtida strategiska prioriteringar på Gotland:

- **Framtidens kompetens:** Filmens framtida betydelse för utvecklingen av Gotland byggs på kompetens. Genom satsningar på utbildning, talangutveckling och kompetens för barn, unga och yrkesverksamma stärks området som helhet. Medie- och informationskunnighet samt kunskap om hållbarhet blir viktiga delar för att rusta individer och skapa ett resiliellt samhälle.
- **Filmen och varumärket Gotland:** Samverkan mellan film, besöksnäring och näringsliv kan på ett tydligt sätt bidra till att stärka Gotlands varumärke. Genom att synliggöra filmen och fördjupa samarbetet med relevanta aktörer utvecklas filmen både som upplevelse, näring och som en självklar del av Gotlands identitet.
- **Filmens infrastruktur:** Gotland kan, trots sin ringa storlek, erbjuda relativt goda filmiska resurser. Filmaktörerna kan tillsammans erbjuda ekonomiskt stöd, teknik, lokaler, kompetens, biografer, filmstudios, residens och annan filmkultur. Ekosystemet vilar på filmaktörernas begränsade resurser och är, som en följd av det, skört. Att säkerställa och upprätthålla ekosystemet är avgörande för dess fortsatta existens och framgång.
- **Utveckling och innovation:** Filmen är i ständig förändring – både som konstform, bransch och samhällskraft. Den tekniska utvecklingen

öppnar för nya sätt att skapa, uppleva och sprida film. Gotland kan positionera sig som en plats där tradition möter innovation genom laborativa arbetssätt. Att främja experimentella projekt och samarbeten över discipliner – exempelvis film, spel, scenkonst, turism och digitala medier – stärker både kompetens och attraktionskraft.

Process och tidplan

Arbetet med framtagande av en ny filmstrategi påbörjades under vintern 2025 och pågår genom olika faser till och med juni 2026:

Nulägesanalys/omvärldsanalys	jan-feb 2025
Dialoger filmaktörerna	mars-juni 2025
Enkäter	juni-augusti 2025
Framtagande av remissversion	aug-sept 2025
Beslut remissversion, regionstyrelsen	19 nov 2025
Remissperiod	23 nov -1 feb 2026
Beslut filmstrategi, regionfullmäktige	23 mars 2026
Handlingsplan (arbetsdokument)	mars-juni 2026

Följande mål och styrdokument ska ligga till grund för och fungera vägledande:

- De nationella film- och kulturpolitiska målen
- Vårt Gotland 2040 – regional utvecklingsstrategi
- Region Gotlands kulturplan 2025-2028
- Region Gotlands handlingsplan för kulturella och kreativa branscher 2025-2028

Genomförande

1. Områdesanalys och dialoger (januari-augusti)

Under våren 2025 har individuella möten genomförts med samtliga filmaktörer med fokus på SWOT-analys med infångande av specifika behov och utmaningar såväl i nuläget som på sikt. En kompletterande enkät har skickats ut till öns filmaktörer, bransch, visningsorganisationer samt barn- och unga- och filmpedagogiska verksamheter. Parallellt genomförs mer djuplodande samtal och intervjuer med ett urval av experter som har olika blickar inom olika relevanta spetsämnen såsom framtidens finansieringsmodeller, utveckling av filmmediet och hållbarhet.

2. Bearbetning ny strategi (augusti-oktober)

Film på Gotland bearbetar resultat från dialogmöten, riktade intervjuer och enkäter och sammanställer en remissversion av *“Filmstrategi på Gotland 2026-2032”*.

3. Remissperiod och beslut (november-jan)

Remissversion för filmstrategin är tillgänglig att besvaras. Uppföljning sker med filmaktörer och målgrupper som berörs. Film på Gotland mottar och

bearbetar remissvaren löpande och tar fram en slutlig version som presenteras för politiken för beslut i mars 2026.

4. Handlingsplan (mars-juni):

Film på Gotland ansvarar för att införliva, förvalta och följa upp strategin årligen under en till två nätverksträffar årligen med öns filmaktörer och en form för fortsatt dialog med omvärlden. En handlingsplan tas fram som ett arbetsdokument för aktörerna för att tydliggöra hur strategin ska omsättas i handling. Återrapportering till regionstyrelsen föreslås ske i årsskiftet 2028/2029 och 2032.

Filmaktörerna

Fortsatt samverkan mellan filmaktörerna är nödvändig för det strategiska arbetet och för att alla regionala filmsatsningar ska hänga ihop och berika varandra. Former för dialog och uppföljning med den värdefulla omvärlden ses också över som en del av ny filmstrategi för Gotland.

Filmstrategin fortsätter att förvaltas av Film på Gotland i samarbete med Gotlands filmaktörer: Bergmancenter, Gotlands folkhögskolas filmutbildningar, Kulturskolan Gotland, Gute- och Wisbygymnasiet samt Gotlands Filmfond. Film Stockholm AB och Region Gotland har redan ett särskilt samverkansavtal och är fortsatt en nära samverkanspart och dialogpartner. Strategiskt arbete och samverkan ska även involvera andra parter som biografer, filmstudios, konstnärliga residens, produktionsbolag, filmskapare, men även aktörer inom forskning, spelutveckling, besöksnäring/näringsidkare, och civilsamhälle.

Bedömning

Bedömningen är att framtagandet av en ny filmstrategi på Gotland är relevant och genomförbar utifrån beskrivningen ovan. En ny filmstrategi för perioden 2026-2032 med nya anpassade och prioriterade mål utifrån en snabbt föränderlig filmvärld/bransch är viktig för att upprätthålla samverkan och fortsatt främjande av filmen i gränslandet mellan konstform och som tillväxtmotor i samverkan med andra branscher.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-19

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Angelica Andersson Fihn
Avdelningschef kultur och fritid